Wie het breed heeft . . .

MS Onze Nederlandse taal bevat een ware overvloed aan spreekwoorden, maximen, adagia en gezegden die zich uitstekend lenen voor het overdragen van gesublimeerde levenservaring en wijze lessen aan hen die bereid zijn de diepere betekenis van die uitdrukkingen op zich te laten inwerken. Verscheidene van die lessen kunnen ook in omgekeerde zin worden gebezigd: tegenover een positieve aankondiging van iets goeds, dat mag worden verwacht indien men zich houdt aan een aanbevolen handelwijze, staat tussen de regels door ook vaak te lezen dat met kwalijke gevolgen moet worden gerekend ingeval het advies in de wind wordt geslagen. Zo kan uit het gezegde „In het veen ziet men op een turfje niet", wel worden begrepen dat men niet bepaald tot zuinigheid verplicht is als de middelen in ruime mate voorhanden zijn, maar daartegenover moet tevens worden vastgesteld dat een economisch gebruik van schaarse turven raadzaam is indien men zich níét in het veen bevindt en dus níét beschikt over een overdaad aan gemakkelijk aan te vullen brandstof.
Evenzo is het gesteld met het ietwat ironisch klinkende spreekwoord „Wie het breed heeft, laat het breed hangen". Enerzijds wordt daarmee uitgedrukt dat het eenvoudig is met gulle hand uitgaven te doen uit een rijk bezit, anderzijds ligt de vermaning erin besloten geen buitensporige dingen te doen maar de tering naar de nering te zetten wanneer de inhoud van de buidel te wensen overlaat en de betrokkene derhalve maar beter níét kan doen alsof hij het breed heeft.
Nu heeft het er de schijn van dat tal van politici niet in het minst bereid zijn adviezen als de vorenstaande ter harte te nemen. Hoewel zelfs een klein kind kan beseffen dat het onmogelijk is geld uit te geven uit een volkomen lege portemonnaie, wil de politicus maar al te vaak voorwenden dat hij desondanks in staat is het (Kamer)breed te laten hangen. Voor de zekerheid, dat onvermijdelijk eens de rekening zal worden gepresenteerd aan wie de gebraden haan heeft uitgehangen, werd reeds lang geleden een handzame oplossing gevonden: in de nationale politiek immers dient de begroting van Defensie als het girokantoor waarop naar believen betaalcheques kunnen worden uitgeschreven door andere ministeries die in het rood zijn komen te staan. Helaas laat die oplossing de vraag onbeantwoord, wié uiteindelijk het gelag betaalt!

Die merkwaardige neiging zich rijker voor te doen dan met de werkelijkheid in overeenstemming zou zijn, manifesteert zich ook op het gebied van de internationale politieke verhoudingen waar van tijd tot tijd de nationale dorpspolitiek doorklinkt. Daar gaat het dan niet zozeer om het geld, dat schijnbaar niet op kan, maar om de omvangrijke schaar van medestanders en bondgenoten die klaarblijkelijk dermate uitgebreid is dat „een paar turfjes minder" geen enkel probleem opleveren. Want kennelijk kan iedereen die niet in de door òns voorgeschreven pas meeëxerceert, zonder bezwaar uit het gelid worden verwijderd dan wel daarin niet worden toegelaten.

Toen tijdens de Tweede Wereldoorlog het aantal der vrije naties onrustbarend begon te slinken, beseften de toenmalige geallieerden dat zij zich beslist niet konden permitteren de ballotage voor het toetreden van nieuwe mankracht zodanig in te richten dat metterdaad iedereen zou worden geweerd wiens opvattingen niet precies strookten met de hunne. Bijgevolg werd de eveneens met ondergang bedreigde Sovjet-Unie – toch de verklaarde vijand van het kapitalistische systeem – met open armen ontvangen en

als welkome versterking van het benarde bondgenootschap beschouwd.
Gevreesd moet worden dat een dergelijke pragmatische instelling slechts tot uiting kan komen als de nood aan de man komt en de ondergang nabij is. Dat is in hoge mate betreurenswaard, want juist die Tweede Wereldoorlog heeft geleerd dat een bondgenootschap slechts kan functioneren als de onderlinge coöperatie en coördinatie optimaal zijn; het is ook daarom, dat de Noordatlantische Verdragsorganisatie reeds in vredestijd een heel complex van maatregelen heeft genomen en voorbereid, die de samenwerking moeten vervolmaken.
Desondanks evenwel doorkruist de „schijn van overvloed aan mankracht" en het daarmee gepaard gaande gemakkelijke afstoten van potentiële medestanders de zo noodzakelijke versterking van de alliantie. Een ons onwelgevallig kolonelsregime in Griekenland bracht onze politici op de gedachte dat het eigenlijk beter zou zijn dat land uit de NAVO te stoten; een zelfde overweging had Portugal bijna het lidmaatschap gekost; omdat Franco voor het regelen van de interne aangelegenheden van de soevereine Spaanse staat andere ideeën erop na hield dan wij, konden wij ook dié „turf" missen als kiespijn; de afzijdigheid van het Frankrijk van Giscard d'Estaing werd al evenzeer toegejuicht door diens tegenstanders van toen, als Frankrijks militaire isolationisme van thans wordt voorgestaan door de anti-Mitterrandisten. En een mogelijke uitbreiding van het bondgenootschap met het potentieel van àndere landen die al evenzeer door de Sovjet-Unie worden verafschuwd en gehaat – al was het slechts omdat hun welvaartsuitstraling stimulerend kan werken op omringende naties die bij voorkeur in ellende moeten ondergaan omdat het wereldcommunisme nu eenmaal het beste gedijt op die voedingsbodem – mag niet eens ter sprake worden gebracht zo lang men daar niet bereid is zich voetstoots te schikken naar de Nederlandse aanwijzingen: Israël dient zich natuurlijk zonder meer neer te leggen bij de liquidatie van zijn staatsbestel door de Palestijnen en hun bondgenoten; Taiwan behoort zich te laten invoegen in Rood-China; Zuid-Afrika moet een einde maken aan iedere vorm van discriminatie, en wel in het ijltempo dat de buitenwereld voorschrijft (voor òns discrimineren van zigeuners, woonwagenbewoners, Surinamers, Zuidmolukkers en gastarbeiders wordt vanzelfsprekend begrip verwacht!); de Zuid- en Middenamerikaanse staten die het communisme weerstaan op hún manier moeten zich onverwijld gewonnen geven. Kortom: het schort ons blijkbaar bepaald niet aan een ware overvloed aan medestrijders, wij hebben ruimschoots voor het kiezen, want . . . wie het breed heeft, laat het immers breed hangen?!

Ten slotte echter zal tóch de rekening moeten worden betaald. De prijs staat al bij voorbaat vast: de vrijheid van ons zelf, onze kinderen, ons verre nageslacht . . . tenzij wij willen beseffen dat wij het allesbehalve breed hebben, maar wèrkelijk „geen man en geen cent" kunnen missen!

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op *16 november a.s.* te 20 uur houdt de vereniging voor leden en introducé(e)s een bijeenkomst in het Nederlands Congresgebouw te Den Haag, waar een inleiding zal worden gehouden over

Wapenbeheersing

De inleiding zal worden verzorgd door prof. dr. A. van Stade, mr. K. de Vries en bgen G. C. Berkhof, die ieder omstreeks een half uur het woord zullen voeren.
In aansluiting op de voordrachten zal, als gebruikelijk, gelegenheid tot discussie worden geboden.
Introductie: d.t.v. de secretaris, Ikol W. F. Anthonijsz, Denijsstraat 135, 2551 HJ, Den Haag (tel. tijdens diensturen (070) 73 24 33).